

Mesto Žiar nad Hronom
Odbor starostlivosti o obyvateľ'a

**Národný projekt „Terénna sociálna práca v obciach“
- informácia**

Vypracovali: Mgr. Miriam Mezeiová, Bc. Ingrid Spodniaková, Adriana Šarköziová

jún 2015

Národný projekt terénna sociálna práca v obciach

Mesto Žiar nad Hronom od 1.11. 2012 do 31.10.2015 realizuje v spolupráci s Implementačnou agentúrou Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky v rámci operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia, Národný projekt „Terénna sociálna práca v obciach“, zameraný na skvalitnenie poskytovania služieb občanom v nepriaznivej sociálnej situácii. Špecifikom a pozitívom charakteru práce je, že sa zabezpečuje priamo v teréne, teda v prirodzenom prostredí sociálne ohrozených skupín obyvateľstva, kde prebieha ich bežný život. Národný projekt je pokračovaním podpory výkonu terénnej sociálnej práce v obciach prostredníctvom Operačného programu „Zamestnanosť a sociálna inklúzia“ (OP ZaSI). Je to nový, efektívnejší spôsob, pre obce administratívne jednoduchší, ktorý ušetrí verejné prostriedky a ktorý počíta so skvalitňovaním služieb.

Hlavným cieľom projektu je zvýšenie kvality výkonu terénnej sociálnej práce, zvýšenie dostupnosti a zlepšenie prístupu k poskytovaným službám, zabezpečenie kontinuity výkonu terénnej sociálnej práce a zníženie administratívneho zaťaženia zapojených obcí.

Národný projekt poskytuje viaceré výhody: obec sa zapojila zmluvou o spolupráci a nie zmluvou o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, čo výrazne zjednodušuje systém financovania a zabezpečenia samotnej služby TSP; zjednodušila sa administratíva k čerpaniu dotácie, keďže nie je potrebné predkladanie rozsiahlej účtovnej dokumentácie, obec nemusí zabezpečiť povinné 5-percentné spolufinancovanie TSP, namiesto toho iba poskytne priestory a kancelárske potreby pre výkon TSP; zvyšuje sa kvalita výkonu zabezpečením odborného vzdelávania cez NP TSP a supervíziu regionálnymi koordinátormi TSP.

Legislatívne sú kompetencie terénnej sociálnej práce vymedzené ako práca v otvorenom prostredí (§ 4, ods. 4, Zákon č. 305/2005 o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele, v platnom znení) a ako terénna forma sociálnej služby (T§ 13, ods. 3, Zákon č. 448/2008 o sociálnych službách, v platnom znení). Terénna sociálna práca je určená cieľovým skupinám, ktoré z rôznych dôvodov nechcú, či nemôžu využívať ponuku existujúcej siete služieb, alebo je tento typ sociálnej práce pre danú skupinu klientov efektívnejší a prináša konkrétne výsledky v zmysle pozitívnych zmien.

Okrem pomoci pri hľadaní riešení a zvládania konkrétnych životných situácií, terénni sociálni pracovníci odborným poradenstvom pomáhajú predchádzať možnému vzniku akútnych krízových situácií. Prostredníctvom dvoch terénnych pracovníkov a dvoch asistentov, môžu poskytnúť odbornú pomoc jednotlivcom a rodinám, ktorí nie sú schopní sami nájsť primerané riešenie svojho sociálneho problému.

V rámci tohto projektu sú financované výdavky súvisiace s výkonom terénnej sociálnej práce pre dvoch terénnych sociálnych pracovníkov a dvoch asistentov terénnych sociálnych pracovníkov. Finančné prostriedky mestu poskytuje Európsky sociálny fond, prostredníctvom Implementačnej agentúry Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky ako riadiacim orgánom. Finančné prostriedky sú zasielané na účet mesta v mesačných intervaloch, spätne za každý ukončený mesiac. Jednotková cena zahŕňa mzdové výdavky na 1 TSP/ATSP a ostatné výdavky súvisiace s výkonom terénnej sociálnej práce v obci, najmä telekomunikačné a cestovné náklady čo v reály nepokrýva všetky súvisiace náklady, ktoré zostávajú nákladom mestského rozpočtu. Základnými predpokladmi pre úhradu finančných prostriedkov mestu je dodržanie podmienok zmluvy o spolupráci,

zdokladovanie výkonu terénnej sociálnej práce obcou a stanovisko regionálneho koordinátora o vykonávaní terénnej sociálnej práce v súlade so štandardami TSP.

Ciele projektu

Cieľom terénnej sociálnej práce v obci je poskytnúť odbornú pomoc všetkým obyvateľom, ktorí sa ocitnú v nepriaznivej sociálnej situácii a nie sú schopní sami ani s pomocou rodiny a blízkych osôb nájsť primerané riešenie svojho sociálneho problému. Terénna sociálna práca si kladie za cieľ preventívne pôsobiť na rizikové faktory a ohrozené skupiny obyvateľov, a tým predchádzať vzniku akútnych krízových situácií.

Špecifickým cieľom terénnej sociálnej práce v obci je hľadať riešenie nepriaznivej sociálnej/životnej situácie tej skupiny obyvateľov, ktorí sa pre dlhodobu neriešenú sociálnu problémy stali členmi vylúčenej komunity, dôsledkom čoho je nepriaznivá sociálna situácia spojená s diskrimináciou v spoločnosti v prístupe k zamestnaniu a verejným službám na lokálnej i národnej úrovni.

Cieľom intervencie je zlepšenie sociálnej situácie jednotlivcov a rodín so zameraním na zvýšenie ich aktivity a na preberanie zodpovednosti za riešenie svojej situácie.

Terénna sociálna práca v rómskej komunite je špecifická tým, že sociálny pracovník musí akceptovať kultúrnu odlišnosť, prijať ich etnickú identitu a z nej vyplývajúce odlišné záujmy, hodnoty a normy, ktoré si môžu protirečiť so záujmami, hodnotami a normami majoritnej spoločnosti.

Kladné alebo záporné stereotypy ignorujú fakt, že medzi kultúrnymi prostrediami existujú reálne rozdiely, ktoré treba posudzovať v celkovom kontexte, aby sme pochopili ako narastal ich význam.

Terénna sociálna práca je zameraná na jednotlivca, jeho rodinu, prípadne na iné úzke sociálne väzby. Bez práce s jednotlivcom je úsilie o sociálnu zmenu v komunite neúčinné.

Cieľová skupina projektu

Cieľovou skupinou terénnej sociálnej práce sú osoby sociálne vylúčené alebo ohrozené sociálnym vylúčením.

Medzi cieľovú skupinu patria:

- dlhodobu nezamestnaní a znevýhodnené skupiny nezamestnaných,
- nezamestnateľní a ohrození nezamestnanosťou,
- deti, plnoleté fyzické osoby, rodiny, komunity, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, pomoci v hmotnej núdzi a poskytované služby podľa osobitných zákonov,
  - obyvatelia segregovaných a separovaných rómskych komunít
  - občania s príjmom pod hranicou chudoby,
  - nízkopříjmové skupiny zamestnaných,
  - občania v nepriaznivej sociálnej situácii, deti, plnoleté fyzické osoby, rodiny, komunity ohrozené sociálnym vylúčením, vylúčené alebo marginalizované,

- mladí dospelí a iné fyzické osoby a skupiny, pre ktoré sú vykonávané opatrenia sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately a poskytované sociálne služby podľa osobitných zákonov,
- mladí dospelí po ukončení ústavnej starostlivosti, náhradnej rodinnej starostlivosti,
- občania s ťažkým zdravotným postihnutím, občania s nepriaznivým zdravotným stavom, seniori,
- starí a osamelí ľudia odkázaní na pomoc,
- bezdomovci,
- závislí na drogách, alkohole a inak závislí, vrátane abstinujúcich,
- občania vo výkone a po výkone trestu odňatia slobody,
- marginalizované komunity (najmä obyvatelia segregovaných a separovaných rómskych komunít)

Pracovná náplň pre pracovnú pozíciu terénneho sociálneho pracovníka

Terénny sociálny pracovník (TSP) samostatne vyhľadáva, diagnostikuje a nachádza riešenia pre jednotlivcov a rodiny odkázané na pomoc v sociálnej oblasti, pre osoby so zdravotným postihnutím, pre nevládných starších ľudí a ich opatrovateľov v rodine. Poskytuje základné informácie (sociálne poradenstvo) v krízových situáciách a zabezpečuje potrebné sociálne služby. Po dohode s klientom navrhuje formu sociálnej intervencie a plán ďalších krokov riešenia jeho sociálneho problému. Poskytuje individuálne a skupinové konzultácie a distribuuje klienta príslušným odborníkom a inštitúciám. V prípade potreby sprevádza klienta do jednotlivých inštitúcií, koná v záujme klienta. Spolupracuje a sprostredkováva informácie medzi klientmi a inštitúciami v lokalite (obecný úrad, starosta, ZŠ, ŠZŠ, úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, zdravotné zariadenia a ďalšie štátne, verejné, súkromné a mimovládne inštitúcie). TSP samostatne vedie spisovú dokumentáciu klientov, pracovný výkaz, terénny denník, vypracováva mesačné správy. Ďalej mapuje lokalitu – zbiera demografické údaje, analyzuje potreby lokality a určuje ciele svojej práce v dlhodobejšom horizonte. Svoje aktivity koordinuje s vedením samosprávy v obci a s ostatnými zainteresovanými verejnými a neziskovými inštitúciami.

Špecificky sa terénny sociálny pracovník v obci, kde je komunita ohrozená viacnásobným sociálnym vylúčením, vo všetkých uvedených činnostiach orientuje na prácu s jednotlivcami a rodinami z tejto komunity. A to najmä:

- mapovaním terénu na získanie relevantných informácií o spôsobe života vylúčenej komunity,
- vyhľadávaním sociálne vylúčených klientov, ktorí nemajú schopnosť, resp. stratili zručnosť na riešenie svojich sociálnych problémov,
- nadväzovaním kontaktov s klientmi a sprostredkovaním kontaktov s oficiálnymi inštitúciami,
- poskytovaním poradenstva pri osobných problémoch, krízovej intervencie v ťažkých životných situáciách,
- podporou a rozvojom osobnostnej kompetencie a motivácie vedúcej k samostatnému riešeniu svojich problémov,
- podporou a posilňovaním sebavedomia a zodpovednosti,
- prispievaním k prevencii násillia a dekriminalizácii skupín v komunite.

Uvedenými činnosťami sa sociálny pracovník snaží zmierňovať proces vyčlenenia zo spoločnosti.

Pracovná náplň pre pracovnú pozíciu asistenta terénneho sociálneho pracovníka (ATSP)

ATSP asistuje terénnemu sociálnemu pracovníkovi pri výkone jeho povinností. Podľa pokynov TSP v sociálne vylúčených komunitách, vykonáva odborne nenáročné úkony predovšetkým v pomoci klientom s vyplňovaním tlačív, sprevádzaní klienta, prípravy stretnutí s rodinami klientov, sprostredkúva kultúrny kontext vylúčenej komunity, prípadne, ak je to potrebné, pomáha klientom tlmočením (z rómskeho, maďarského jazyka...) v komunikácii s TSP a inými inštitúciami.

Pracovná náplň je daná z projektu FSR (Fond sociálneho rozvoja) – v súčasnosti IA ZaSI (Implementačná agentúra pre Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia), podľa príručky a štandardov TSP. Tieto dokumenty sú súčasťou zmluvy, čo v praxi znamená, že prijímateľ nenávratného finančného príspevku a teda realizátor projektu, v našom prípade mesto Žiar nad Hronom, je zmluvne zaviazané dodržiavať ako zmluvu tak aj jej dodatky a príručky, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy.

Terénni sociálni pracovníci a ich asistenti sa musia riadiť pokynmi projektu.

Regionálny koordinátor vykonáva každý mesiac ohlásené ako aj neohlásené kontroly činnosti TSP a ATSP. Usmerňuje ich pri výkone ich práce v teréne, ohľadom administratívy projektu a informuje o aktuálnych zmenách a úpravách.

V prípade ak TSP alebo ATSP budú vykonávať neoprávnené činnosti, môže sa stať, že nedôjde k refundácii nákladov na výkon ich práce.

Profesijné kompetencie sociálneho pracovníka

Profesijné kompetencie sociálneho pracovníka môžeme definovať ako schopnosť naplňať požiadavky, ktoré sú kladené na profesiu sociálna práca.

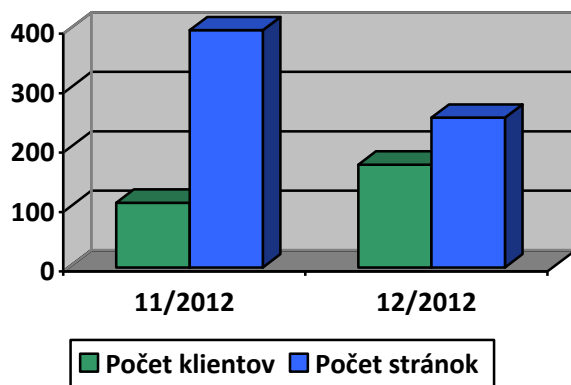
Pre sociálnu prácu ako pomáhajúcu profesiu je však príznačné, že významnými činiteľmi jej efektivity nie sú len kvalifikačné, ale rovnako aj osobnostné predpoklady sociálneho pracovníka, ktoré spoločne vytvárajú profesijné kompetencie.

V sociálnej práci sa do profesijných kompetencií komplexne premieta celá osobnosť pracovníka so všetkými významnými subsystemami ako sú napr. poznávanie, temperament, charakter, motivácia, vôľa, pričom vedomosti, schopnosti, zručnosti a hodnoty sa javia ako primárne.

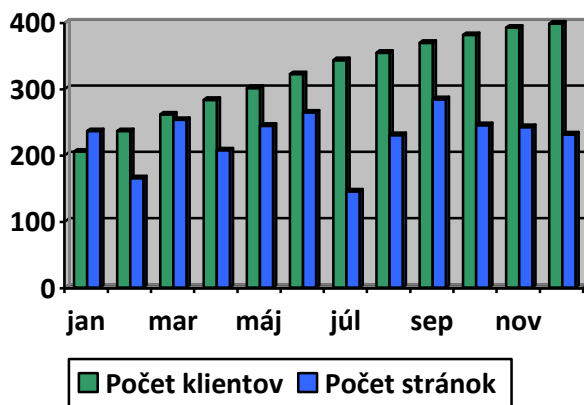
Štatistické údaje:

Terénna sociálna práca v meste Žiar nad Hronom sa vykonáva od novembra 2008, kedy mesto Žiar nad Hronom bolo po prvý krát úspešné pri získaní podpory z dopytovo orientovaného projektu na výkon terénnej sociálnej práce.

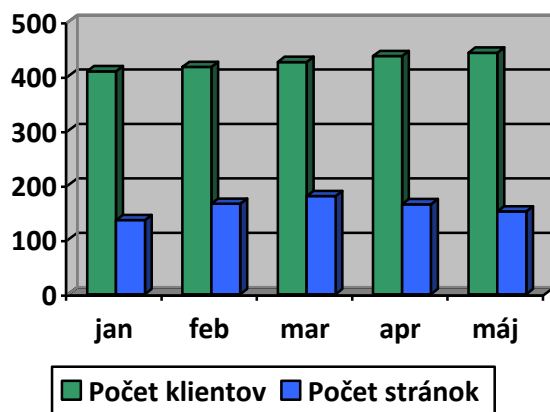
Počet klientov a stránok v r. 2012

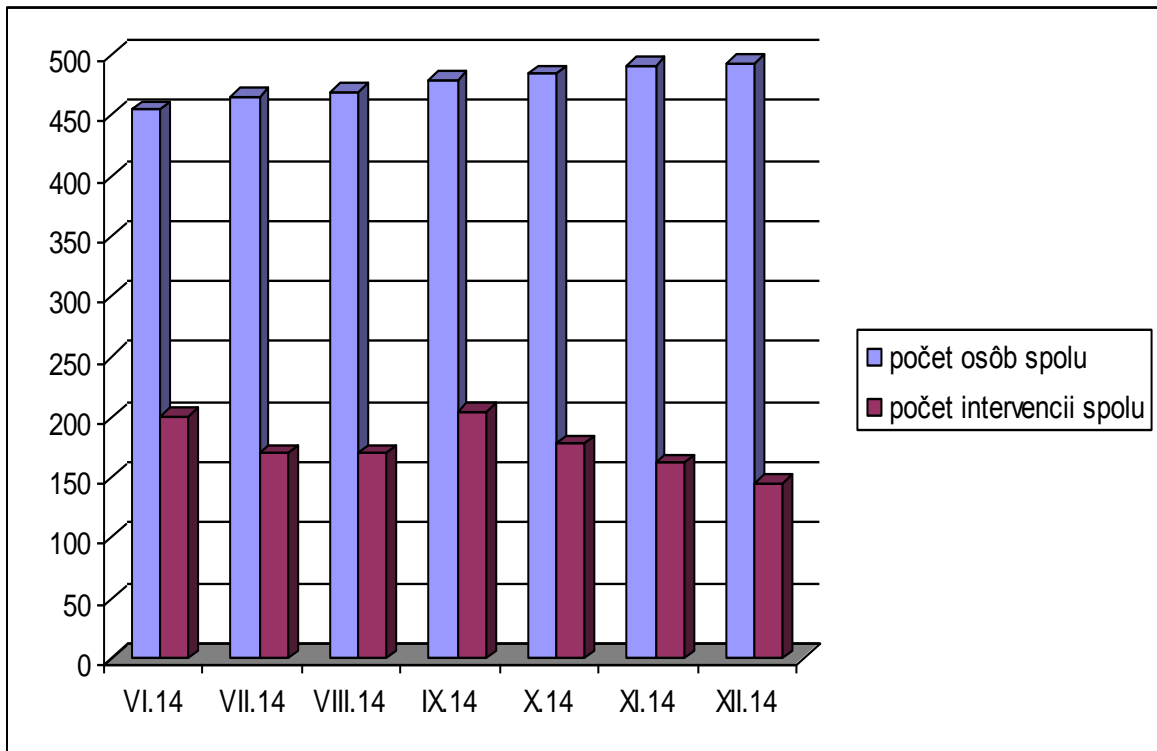
Počet klientov a stránok v r. 2013

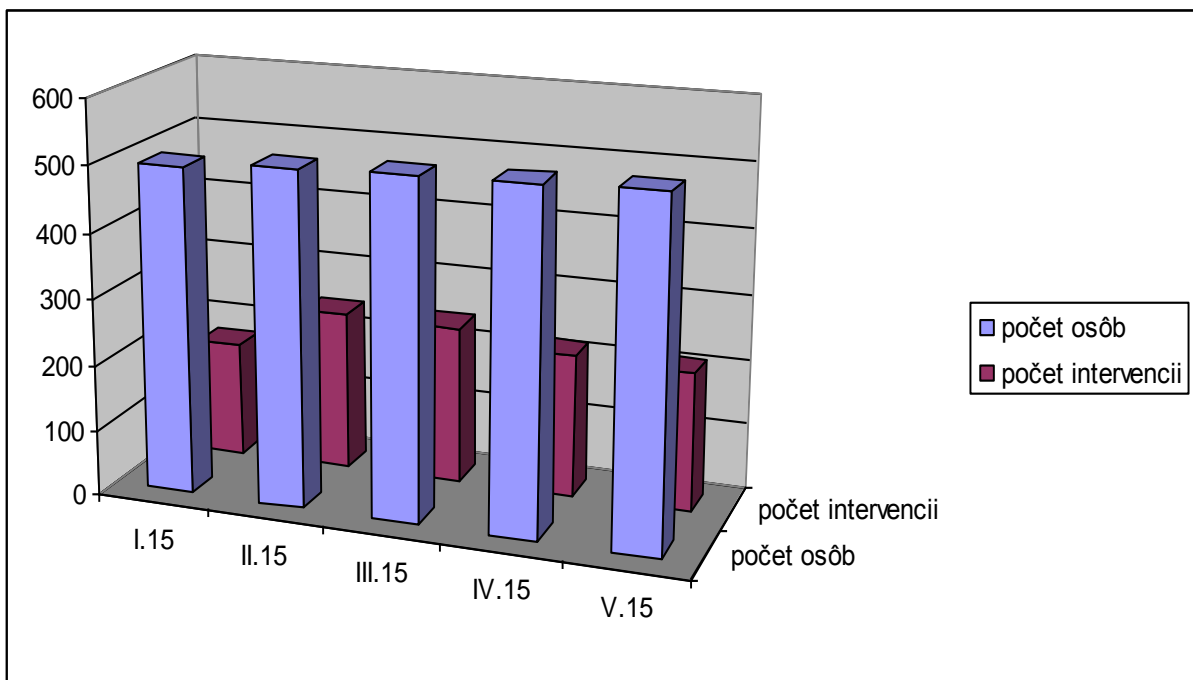
Počet klientov a stránok v r. 2014

Počet klientov + počet stránok (od júna 2014 do decembra 2014)

Počet klientov + počet stránok (od januára 2015 do mája 2015)

Najvypuklejšie problémy:

- **Bývanie** – problémy s tým, že mnohé obydlia sú na nelegálne – teda na cudzích pozemkoch, bývanie v garážach, bývanie v nevyhovujúcich podmienkach (len jeden zdravotne overený zdroj pitnej vody, mnohé domácnosti nemajú elektrinu), kúrenie tuhým palivom, neudržiavané prístupové cesty (hlavne keď je mokro), neosvetlená oblasť. Ak sa sem klienti dostanú, tak je pre nich veľmi ťažké odísť a nájsť si vhodnejšie bývanie.
- **Zamestnanie** – veľmi vysoká miera nezamestnanosti, nízka vzdelanostná úroveň, slabá kvalifikácia, málo pracovných príležitostí, nedostatok pracovných skúseností, diskriminácia. V dôsledku veľkej nezamestnanosti vzniká závislosť na sociálnom systéme, strata pracovných návykov.
- **Hygiena** – nedostatok pitnej vody, zlý prístup k zdroju vody (zlý terén, zdroj je v kopci a je jediný pre rozľahlú oblasť), chýbajúce WC, strata hygienických návykov, absencia SOH (stanice osobnej hygieny) priamo v lokalite, slabé povedomie v oblasti hygieny a zdravia. V dôsledku týchto problémov týkajúcich sa hygieny tu vznikajú rôzne ochorenia a epidémie.
- **Vzdelanie** – nízka vzdelanostná úroveň, neukončené základné vzdelanie, záškoláctvo, slabá motivácia detí od rodičov k vzdelaniu, nedostatok financií na štúdium mimo nášho mesta, nezáujem rodičov o vzdelanie svojich detí. Je nedostatok priestoru na doučovanie a voľnočasové aktivity pre deti a mládež, ako tomu bolo v minulosti.
- **Sociálno-patologické javy** – výskyt fetujúcich detí a mládeže, drobná kriminalita, alkoholizmus, gamblerstvo, úžera, nízke právne povedomie (sú ľahko manipulovateľní).

Aktualizácia počtu obyvateľov na Kortíne ako aj obydli:

Každé tri mesiace aktualizujeme počet obyvateľov v lokalitách, kde žijú naši klienti. Sú to lokality: osada v záhradkárskej oblasti Kortína, Šášovské Podhradie – pod mostom, záhradkárska oblasť pod Šibeničným vrchom. Evidujeme počet obyvateľov a ich štruktúru - muži, ženy a deti do 18 rokov.

Kortína

Počet ľudí celkovo	424
Muži (od 18 rokov)	130
Ženy (od 18 rokov)	120
Deti – do 18 rokov	174

Počet dospelých klientov: **250**
Počet detí: **174**
Celkový počet klientov: **424**
Počet príbytkov: **91**

Počet obyvateľov všetkých lokalít sa zmenil z dôvodu migrácie obyvateľstva z lokalít do mesta a naopak, narodenia a úmrtia. Zaznamenali sme príchod dvoch nových rodín pod Kortínu, jedna rodina sa nachádza v rodine nášho klienta MK (tá má TP v Banskej Bystrici a ich zdôvodnenie, prečo sú v osade Kortína je, že sú tu na návšteve) a jedna rodina pri našich klientoch, ktorá má trvalý pobyt v Žarnovici.

Šašovské podhradie

Počet ľudí celkovo	59
Muži (od 18 rokov)	16
Ženy (od 18 rokov)	10
Deti – do 18 rokov	33

Počet dospelých klientov: **26**
Počet detí celkovo: **33**
Celkový počet klientov: **59**

Družstvo, Šibeničný vrch

Počet ľudí celkovo	3
Muži (od 18 rokov)	2
Ženy (od 18 rokov)	1
Deti – do 18 rokov	0

Aktuálne ku dňu: **01.04. 2015**

Merateľné ukazovatele Národného Projektu TSP v mesiaci máj 2015

Počet osôb, ktorým bola poskytnutá terénna sociálna práca (spolu):	521
- z toho muži	224
- z toho ženy	297
Počet osôb z vylúčených komunít, ktorým bola poskytnutá terénna sociálna práca	521
Počet zdravotne postihnutých osôb, ktorým bola poskytnutá terénna sociálna práca	36
Počet intervencií – spolu	211
- z toho zameraných na zamestnanosť	7
- z toho zameraných na bývanie	17
- z toho zameraných na zdravie	39
- z toho zameraných na sociálno-patologické javy	31
- z toho zameraných na financie a hospodárenie	62
- z toho zameraných na vzdelávanie a spoluprácu so školou	19
- z toho zameraných na sociálne zabezpečenie	31
- z toho iných, neuvedených vyššie	5

Činnosť TSP a ATSP – príklady dobrej praxe.

Bývanie – v rámci dlhodobej a intenzívnej práce s rodinou sa nám podarilo v spolupráci s MsÚ problémovú rodinu s piatimi mal. deťmi dostať z osady pod Kortinou do mestskej ubytovne na STS-ke. V rodine pretrvávali problémy, ktoré už ohrozovali aj život detí, napriek tomu, že rodina má súdny dohľad a rodinu navštevoval aj sociálny kurátor. Aj vďaka nášmu rýchlemu zásahu, sa nám podarilo v rodine dosiahnuť pozitívne zmeny, a to najmä v oblasti starostlivosti o mal. deti. Rodinu naďalej navštevujeme a dohliadame na to, aby sa úspešne adaptovali v novom prostredí.

Zamestnanie – na trh práce sa nám podarilo umiestniť v roku 2014 cca. 23 ľudí. Týmto nezamestnaným osobám sme pomohli vyhľadať voľné pracovné miesta, na ktoré ihneď reagovali, my sme im pomohli s napísaním žiadosti o prijatie do zamestnania a s napísaním životopisu. Mnohých sme pripravovali na pracovné pohovory, na ktorých boli úspešní a následne boli na pracovné pozície prijatí. Klienti nás kontaktovali a prišli nás informovať o ich úspešnom prijatí do zamestnania a poďakovali nám za pomoc.

Zdravie – spolupráca so zdravotnou asistentkou, ktorá pracuje na území mesta v rámci projektu ....., ktorá sa nám osvedčila pri riešení problémov v oblasti zdravia.

Vzdelanie – klientka ktorá mala záujem o externé štúdium na strednej škole nás požiadala o pomoc pri sprostredkovaní tohto štúdia. V súvislosti s jej žiadosťou, sme jej pomohli napísať žiadosť o prijatie na externé štúdium na Sociálnej a pedagogickej akadémii. Klientka bola prijatá a od septembra škol. roku 2015/2016 nastupuje na externé štúdium, kde získa maturitné vzdelanie.

Sociálne – patologické javy - ďalšou výraznou aktivitou, ktorú by sme rady spomenuli je dlhodobá práca s problémovou rodinou, ktorá zanedbáva starostlivosť o mal. deti a v rodine sa vyskytuje problém užívania alkoholu. Na základe podnetu sociálnej kurately sa v priestoroch zasadačky UPSVaR uskutočnilo stretnutie rodičov mal. detí, zástupcov školy, ktorú navštevuje ich školopovinn. dieťa a ostatných zainteresovaných a kompetentných subjektov, ktoré pracujú s rodinou, poznajú ich situáciu a môžu sa vyjadriť k možným návrhom riešenia problému - zanedbávanie starostlivosti o mal. deti. Sociálny kurátor predstrel dôvod stretnutia s dôrazom na skutočnosť, že nejde o represívne opatrenie, ale o snahu riešiť problém a pomôcť rodine v záujme detí. Každá zúčastnená strana najskôr mala možnosť opísať východiskovú situáciu a problém, ktorý pretrváva a je nutné mu venovať pozornosť. Z tohto stretnutia každej zúčastnenej strane vyplynuli úlohy, ktoré do istého času sa musia splniť. Na stretnutí sme sa dohodli, že o dva mesiace sa uskutoční znova stretnutie všetkých prítomných, kde sa vyhodnotí a zhrnie plnenie úloh a prehodnotí sa situácia v rodine, či nastala pozitívna zmena a posun. S rodinou neustále pracujeme, navštevujeme ju a snažíme sa o dosiahnutie pozitívnej zmeny, aby nedošlo k odobratiu detí do DeD a aby rodina fungovala v plnom zložení tak, ako má – bez problémov. Oslovili sme o spoluprácu policajných špecialistov, nakoľko sa nám osvedčila spolupráca s nimi pri podobnom prípade. Dúfame, že návšteva rodiny aj zo strany polície bude účinná a efektívna na zmiernenie situácie a problémov v rodine.

Základné poradenstvo v exekučných a súdnych konaniach – mnohým rodinám a klientom pomáhame aj v právnej oblasti. Klienti sa na nás obracajú so žiadosťou o pomoc pri napíšaní rôznych návrhov na súd. Vyhľadávajú našu pomoc a poradenstvo aj pri exekučných konaniach. Naposledy nás navštívil klient, ktorý nám prišiel poďakovať za pomoc.

Zhrnutie aktivít terénnych sociálnych pracovníkov za rok 2014

V rámci výkonu terénnej sociálnej práce okrem realizácie bežných činností vyplývajúcich z našej každodennej práce sme realizovali i rôzne iné aktivity, prevenčné prednášky a akcie.

Žltáčka – v osade Pod Kortínou v Žiari nad Hronom, kde žijú v zlých hygienických podmienkach sociálne slabí obyvatelia, vypukla epidémia žltáčky typu A, začiatkom decembra minulého roka. V súvislosti s výskytom hepatitídy na Kortíne sme v mesiaci január 2014 promptne začali s osvetou a navštevovali sme všetky rodiny v lokalite, aby sme posilnili povedomie najmä rodičov a pripomenuli im základné hygienické opatrenia, ktoré musia dodržiavať vo zvýšenej miere, čím sa zabraňuje rozširovaniu choroby. V rámci osvetu sme pripravili informačný leták, kde sme opísali priebeh ochorenia, príznaky, ako sa pred

ochorením chrániť a ako jej predchádzať. Tento leták sme roznášali rizikovým rodinám a viedli sme s nimi konzultácie a šírili osvetu o dodržiavaní zásad hygieny. Spolupracovali sme aj s lekármi a Regionálnym Úradom verejného zdravia, zabezpečovali sme dohľad nad pravidelnými lekáarskymi kontrolami počas celého obdobia, kým sa ochorenie nedostalo pod kontrolu. Z finančných prostriedkov, ktoré sme získali z Kalendára aktivít prevencie sme zakúpili hygienické balíčky – antibakteriálne mydlá a obrúsky, ktoré sme rozdali postihnutým rodinám a taktiež poskytli aj na ŠZŠ. Deti sme v rámci prednášok informovali o dôležitosti dodržiavania základných hygien. návykov ako prevencie proti žltáčke. Dotknuté rodiny sme nabádali na zvýšenie hygieny. Včasným zásahom sme zabránili väčšiemu šíreniu ochorenia.

Zápis detí do I. ročníkov – v spolupráci s Odborom školstva MsÚ v Žiari nad Hronom, ktoré nám každoročne poskytuje zoznam detí, ktoré sa majú zúčastniť zápisu do I. ročníka na základných školách, sme navštevovali rodiny v lokalite pod Kortinou a informovali ich o termíne a mieste konania zápisu. Zároveň v súvislosti so zápisom do I. ročníka sme úzko spolupracovali aj s CPPPaP, kde sme zabezpečovali psychologické vyšetrenia v prípade nutnosti. Následne po zápise do I. ročníkov boli niektoré deti preradené do nultého ročníka, ktorý tento rok prebieha na II. ZŠ na Ul. M. R. Štefanika. S vedením školy spolupracujeme v prípade nutnosti, ak sa vyskytne akýkoľvek problém s deťmi z nultého ročníka, ktorý zväčša navštevujú deti z lokality pod Kortinou (nepřítomnosť detí na vyučovacom procese, problém so zanedbávaním hygieny, problém so všíami atď). Keďže sa jedná o deti z chudobných rodín, zrealizovali sme pre tieto deti zbierku šatstva a školských potrieb, ktoré sme poskytli rodinám a tiež škole, aby ich mali k dispozícii v prípade nutnosti. Tiež sme spolupracovali s CPPPaP (Centrum pedagogicko-psychologickej poradne a prevencie) pri diagnostikovaní školskej spôsobilosti. S CPPPaP spolupracujeme aj v rámci prevenčných aktivít, ktoré sa uskutočňujú každoročne na všetkých základných školách v našom meste. Tieto aktivity sú zamerané proti vzniku sociálno-patologických javov, na zlepšenie medziľudských vzťahov medzi majoritou a minoritou a proti predsudkom.

Záškolačstvo – záškolačstvu detí sa venujeme dlhodobo, nakoľko tento problém je veľmi vypuklý a dlho pretrvávajúci i napriek tomu, že sa intenzívne snažíme o jeho riešenie. Pravidelne monitorujeme situáciu záškolačstva (počas celého školského roka) najmä u detí, ktoré navštevujú ŠZŠ. Navštevujeme rodiny, kde sa vyskytuje problém záškolačstva, zisťujeme príčiny a následne rodiny upozorňujeme na možné dôsledky, ktoré rodinu môžu postihnúť v prípade neriešenia problému. Záškolačstvo je postihnuteľné aj pre rodinu ako takú, najmä tú ktorá ignoruje tento problém, tam sa aplikuje represívne opatrenie, a to formou odňatím prídavkov na deti, ktoré idú cez IOP (inštitút osobitného príjemcu št. dávaok) a v prípade, kde počet neospravedlnených vymeškaných hodín presiahne určitú hranicu, rodičia sú trestne stíhaní a v niekoľkých prípadoch sme zaznamenali aj výkon trestu odňatia slobody. Rodiny, ktoré majú zavedený inštitút osobitného príjemcu majú obmedzený prístup k finančným prostriedkom. Finančné prostriedky, ktoré dostanú cez IOP môžu minúť len na nákup základných potravín a presne smerovaných ostatných potrieb pre dieťa, a to pod dohľadom sociálneho pracovníka.

Odpad - každý druhý týždeň pravidelne monitorujeme problémové lokality, kde zisťujeme okrem výskytu nelegálnych stavieb aj výskyt čiernych skládok. Realizujeme preventívne aktivity zamerané k zabráneniu vzniku týchto čiernych skládok, najmä v osade pod Kortinou, na Šašovskom Podhradí a pri družstve. Aj v minulosti sme uskutočnili prednášku o správnom

nakladaní s tuhým komunálnym odpadom, ktorú sme zrealizovali v spolupráci s OŽP MsÚ pre žiakov ŠZŠ v Žiari nad Hronom I. a II. stupeň. O správnom nakladaní TKO sme poučili aj dospelých. Priamo v osade pod Kortínou sme v spolupráci s OŽP realizovali stretnutie s obyvateľmi marginalizovanej rómskej komunity s pracovníčkami odboru životného prostredia, kde im vysvetľovali ako nakladať s odpadom. Hovorilo sa najmä o životnom prostredí, ako sa delí odpad a ako je potrebné ho triediť, prípadne s ním nakladať. Na Kortine bol zavedený nový systém nakladania s TKO, obyvatelia platia mesačný poplatok za jeho vývoz a odpad sa zbiera do veľkokapacitných kontajnerov, ktoré sú rozmiestnené po celej lokalite na troch stanovištiach. V rámci tejto aktivity pravidelne monitorujeme v spolupráci s OŽP stav platieb a navštevujeme rodiny, ktorým pripomínáme povinnosť platby za vývoz TKO a upozorníme ich na povinnosť zaplataenia dlhu, nakoľko im bude hroziť exekučné konanie. V prípade výskytu nových obyvateľov na Kortine ich hneď informujeme o zavedenom systéme do ktorého sa musia zapojiť.

Fetujúce deti v MRK – Jedným zo závažných problémov, s ktorým sa stretávame už dlhodobo, je aj problém s užívaním návykových látok (vdychovanie toluénu u mal. detí). Problém s fetovaním sme zaznamenali už v roku 2012. Od tohto času sme realizovali množstvo aktivít na elimináciu a zmiernenie tohto problému. Uskutočnilo sa pracovné stretnutie zainteresovaných inštitúcií, ktoré majú kompetencie určené na riešenie tohto problému. Informovali sme detských lekárov, pediatrov o tom, že ich detskí pacienti užívajú návykové látky a vyzvali sme aj ich na súčinnosť pri riešení problému s fetovaním. Podarilo sa nám situáciu na určitý čas stabilizovať, avšak nevhodné sociálne prostredie v ktorom deti vyrastajú a žijú, ich vracia opäť k fetovaniu. Tieto deti nevyužívajú efektívne svoj voľný čas, nemajú možnosť navštevovať rôzne záujmové krúžky čo je tiež jedným z výsledkov zlej a nepriaznivej situácie mnohých rodín v ktorých sa ocitli ich rodičia spolu s deťmi. Tento problém t.č. naďalej pretrváva a momentálne je znova veľmi aktuálny. Preto pravidelne realizujeme pracovné stretnutie so sociálnou kuratelou, vykonávame spoločné šetrenia v rizikových rodinách, spolupracujeme na umiestnení detí do ReC, tiež pri hospitalizácii týchto detí, ktorým je odporučená liečba a neustále pracujeme s dotknutými rodinami. V spolupráci s odborníkmi a s policajnou preventistkou kapitánkou Janou Šmondrkovou, realizujeme pre deti, ktoré pochádzajú zo znevýhodneného a málo podnetného prostredia, rôzne prevenčné aktivity, prednášky zamerané na túto tému, kde poukazujeme na riziká a dôsledky tejto závislosti. Aj naďalej plánujeme v týchto prevenčných aktivitách pokračovať.

Pomoc rodinám pri finančnom hospodárení – pravidelne 2x do týždňa sa v priestoroch našej kancelárie stretávame s rodinami, ktoré majú zavedený inštitút osobitného príjemcu z dôvodu výskytu záškoláctva v rodine, prípadne zo sociálnych dôvodov (zanedbávanie starostlivosti o dieťa, zlé hospodárenie s finančnými prostriedkami). Realizujeme s rodinami intervencie zamerané na zvyšovanie ekonomickej gramotnosti a poskytujeme rodinám poradenstvo smerujúce k zlepšeniu ekonomickej situácie domácností. Snažíme sa rodiny viesť k efektívnemu hospodáreniu s ich finančnými prostriedkami. Túto činnosť vykonávame aj priamo v ich domácom prostredí. Snažíme sa ich naučiť ako si správne zadeliť peniaze, aby si pokryli základné životné potreby. V spolupráci so sociálnou pracovníčkou MsÚ sú im poplatené rôzne výdavky, ako sú poplatky do škôl, obedy, el. energia, nájomné a pod. Zvyšok peňazi rozdelíme a pravidelne ich sprevádzame na nákupy potravín vždy v utorok a v piatok. Takto zabezpečíme pre rodinu potraviny v priebehu celého mesiaca. Nakupujeme vždy čo najlacnejšie základné potraviny, hygienické potreby a pod. Vysvetľujeme rodinám hodnotu

peňazi, ale aj to, že musia nakupovať základné potraviny nie podľa pekného obalu, ale podľa ceny tovaru a jeho kvality. Zároveň ich motivujeme k plneniu ich záväzkov, týkajúcich sa rôznych platieb a splátkových kalendárov.

Spolupráca s ÚPSVaR –pri výkone terénnej sociálnej práce, nás oslovili mnohí nezamestnaní obyvatelia osady pod Kortínou s požiadavkou o pomoc. Radi by sa zamestnali a keďže je vysoká miera nezamestnanosti a nedokážu sa umiestniť na trhu práce z rôznych dôvodov, prejavili nezamestnaní záujem o aktivačnú činnosť, ktorou si môžu prilepšiť svoj rodinný rozpočet o aktivačný príspevok, ktorý je vo výške 63,07 €. Na základe podnetu od záujemcov o výkon aktivačnej činnosti, sme sa rozhodli zistiť záujem o aktivačnú činnosť aj u ostatných nezamestnaných. Vytvorili sme si zoznam záujemcov a v spolupráci s ÚPSVaR sme zisťovali podmienky na zaradenie do systému AČ. Tí, ktorí spĺňali podmienky zaradenia do systému, boli neskôr zamestnaní formou aktivačnej činnosti cez mestský úrad Žiar nad Hronom a cez TS s.r.o. mesta Žiar nad Hronom.

V súvislosti so zavedením novelizácie zákona o pomoci v hmotnej núdzi, ktorý nadobudol účinnosť od januára 2014, sme veľmi úzko spolupracovali s ÚPSVaR – oddelenie aktivačného centra. Koordinátorky AC nás požiadali o asistenciu a sprievod pri návštevách poberateľov DvHN, ktorí majú trvalý pobyt len ZH a nemajú im ako doručiť listové zásielky s upovedomením, že sa k nim majú dostaviť. Pracovníčky ÚPSVaR nám poskytli zoznam poberateľov, zväčša šlo o našich klientov z MRK. Pracovníčky nevedia kde sa nachádzajú, kde bývajú, preto sme im asistovali, išli sme s nimi na Kortinu, kde sme poberateľom DvHN ponúkali možnosť odpracovania DvHN podľa novely zákona. Mnohým sme museli vysvetľovať podmienky, informácie o povinnosti a objasňovať im zákon.

Aktivity pre obyvateľov Šašova – v náväznosti na sťažnosť a neskoršiu petíciu od obyvateľov zo Šašovského Podhradia, ktorá poukazovala na nežiaduce javy v tejto lokalite (výskyt exkrementov po okolí lokality, hluk, čierne skládky a neprispôsobivé správanie sa od obyvateľov MRK), sme sa zamerali na plán aktivít so zámerom na znormlizovanie vyostrených vzťahov MRK a ostatného obyvateľstva, za účelom zlepšenia susedských vzťahov, na prevenčné aktivity zamerané ako na dospelých - rodičov detí, tak aj na samotné deti, na voľnočasové a prevenčné aktivity. Navštívili sme lokalitu na Šašove pod mostom za účasti pracovníkov MsÚ z odboru životného prostredia a z odboru starostlivosti o občana (vedúci odborov) a viedli sme s obyvateľmi rozhovor. Obyvateľov komunity sme oboznámili so zámerom ich zapojenia do nového systému nakladania s odpadom, ako je zavedený aj na Kortine, čo obyvatelia privítali. Na mieste sme vybrali zodpovedného človeka, ktorý je zodpovedný za výber poplatku za odvoz KO + bude mať na zodpovednosti uzamykanie a otváranie veľkokapacitného kontajnera. Rodiny sme oboznámili, že v prípade ich nezáujmu o likvidáciu fekálií a odpadu, budeme nútení k výkonu sankcií prostredníctvom dávok, na ktoré majú niektoré rodiny zavedený IOP. Iniciovali sme likvidáciu fekálií, za našej prítomnosti, aby zas nedošlo k porušeniu dohody a výhovoriek zo strany obyvateľov. Zorganizovali sme aktivity a osvetu zameranú na prácu s deťmi – deti sa hrajú na blízkej ceste, kde hlukom vyrušujú susedov a hrozí im nebezpečenstvo úrazu. Naším cieľom bolo podnietiť u obyvateľov MRK uvedomenie si zodpovednosti za svoje správanie, u detí usmerniť postoje k využívaniu voľného času. Vzhľadom na prostredie, v ktorom žijú tieto deti, je dôležité pravidelne sa im venovať, zamerať sa na zvýšenie ich sebavedomia, zlepšiť ich komunikačné zručnosti, hygienické návyky, ukázať im, ako sa dá efektívne využívať voľný čas a v neposlednom rade poukázať, aké je dôležité starať sa o svoj život a zdravie. Dôležité je však súčasne pracovať aj s dospelými a snažiť sa ovplyvniť najmä ich postoj k povinnostiam – najmä rodičovským ale aj občianskym.

Prevenčné aktivity v spolupráci s CPPPaP – aj tento rok sme pokračovali v realizácii prevenčných aktivít na ZŠ v spolupráci s CPPPaP. Súčasťou aktivít bola prednáška spojená s hrou, zameranou na predsudky, stereotypy, xenofóbiu a rasizmus. So žiakmi deviateho ročníka sme realizovali aktivitu s názvom „Postavenie človeka v spoločnosti“. Žiaci dostali informácie týkajúce sa vzdelania, vierovyznania, zamestnania a národnosti rôznych ľudí, kde úlohou žiakov bolo zoradiť ich podľa ich uváženia do virtuálneho rebríčka spoločnosti s dôrazom na ich sociálny status a na rebríček morálnych hodnôt. Reakcie niektorých žiakov boli veľmi zárazajúce. Mnohí odkryli svoje predsudky a xenofóbiu k rôznym národnostiam. Zároveň sme mali možnosť vidieť ako deti pohlcuje konzumný spôsob života a konzumná spoločnosť, ktorá ich ovplyvňuje, čo bolo cieľom tejto aktivity. Dúfame, že práve táto aktivita im pomohla uvedomiť si nedostatky, predsudky a nevhodné prejavy správania sa, ktoré budú zmierňovať a eliminovať.

Futbal nás baví – dňa 6. mája 2014 sa nám podarilo zorganizovať v spolupráci so Základnou školou na Ul. Jilemnického č.2 futbalový zápas na mini ihrisku. Vzniklo to na základe záujmu a iniciatívy, ktorá vzišla priamo od detí, ktoré v minulosti sa zúčastnili futbalových zápasov, znova mali chuť zahrať si priateľský futbalový turnaj. Proti sebe sa postavili naši chlapci zo Žiaru nad Hronom a mužstvo z rómskeho gymnázia z Kremnice. Hralo sa s plným nasadením a aj napriek tomu, že hráči nie sú profesionáli, ale bolo sa na čo pozerieť. Videli sme množstvo krásnych gólov, skvelých technických hráčov a brilantné zákroky brankárov. Zápas mal aj celkom slušnú účasť divákov. Deti prišli povzbudiť nielen ich rodičia, ale aj kamaráti a ich známi. Naši žiarski chlapci prežívali radosť a nadšenie, keďže znova vyhrali nad teamom žiakov z Kremnického gymnázia.

Opäť sme s deťmi a mládežou strávili pekné chvíle a vhodne využili voľný čas.

Oblasť vzdelávania – intenzívne pomáhame deťom končiacim ZŠ s prihláškami na SŠ, alebo s prestupom na inú školu. Snažíme sa ich motivovať k tomu, aby si ukončili minimálne stredoškolské vzdelanie. Pomáhame im získať štipendiá na štúdium na SŠ. So školami riešime okrem záškoláctva aj rôzne iné problémy, ako sú napr. výskyt vší, zdravotné problémy, lekárske vyšetrenia a kontakt s rodinou. Na ŠZŠ organizujeme s rôznymi partnermi a inštitúciami vzdelávacie prednášky na témy ako napr.: závislosti, fajčenie a alkohol, sexuálna výchova, plánované rodičovstvo, antikoncepcia, obchodovanie s ľuďmi, triedenie odpadu a pod.

Leto na Kortine – leto a letné prázdniny prajú deťom nevšedné zážitky. Deti, ktoré vyrastajú v lokalite pod Kortinou nemajú takmer žiadne možnosti na zábavu a hry, nemajú tu ihrisko, pieskovisko, či iné vymoženosti, ktoré majú deti žijúce na sídliskách. Aby aj deti zo sociálne slabých rodín mali leto ako má byť, pripravili sme pre nich kopy zážitkov a sériu aktivít, ktoré sme realizovali priamo v teréne v spolupráci s policajnými špecialistami. Aktivity sme zamerali na rozvoj a podporu osobnosti detí. Sústredili sme sa hlavne na ich potreby, na skvalitnenie letných prázdnin a na efektívne využitie voľného času. Deti dostali za úlohu nakresliť ich najkrajší zážitok z leta, ktorý prežili prípadne by chceli prežiť. Pri ďalšom stretnutí s deťmi sme im vytvorili podmienky na rôzne športové súťaže, každý víťaz či víťazné družstvo dostali sladké odmeny a hračky. Chlapci vo veku od 7 – 12 rokov si zahrali mini futbal.

Súčinnosť TSP v projekte ROMACT/ROMED - mesto Žiar nad Hronom sa zapojilo do projektu v rámci programu, ktorý je zameraný na zlepšenie inklúzie Rómov na miestnej úrovni, ktorá sa realizuje v niekoľkých krajinách Európy. Keďže aj nám záleží na kvalitnom a efektívnom vývoji Rómskej inklúzie, ktorá úzko súvisí aj s rozvojom nášho mesta, spolupracujeme s rôznymi inštitúciami v našom meste a zapájame sa do danej problematiky. Pomohli sme mestu vytvoriť akčnú skupinu z radu Rómov, ktorá sa bude priamo zapájať do identifikácie najvypuklejších problémov. Naše mesto tak bude mať aktívnu komunitnú akčnú skupinu zloženú zo zástupcov Rómov, lídrov, TSP, zdrav. asistentov, školy, pastaročných a komunitných centier a pod. Úlohou komunitnej akčnej skupiny je definovať najväčšie problémy, ktoré Rómov v obci trápia a následne vybrať 2-3 priority, ktoré sa v súčasnosti rozpracúvajú do komunitných akčných plánov.

Odborné vzdelávanie – terénni sociálni pracovníci mesta Žiar nad Hronom sa dňa 27.11.2014 v Banskej Bystrici zúčastnili ďalšieho odborného vzdelávania na tému: „Exekučné konanie v kontexte zadlženosti v marginalizovaných rómskych komunitách“. Cieľom prakticky orientovaného stretnutia, seminára bolo oboznámiť sa so štádiami exekučného konania, ako aj konkrétne postupy pri riešení exekúcie, posilnenie právneho vedomia a zlepšenie zručností pracovníkov, ktorí pomáhajú svojim klientom. Ako sa vysporiadať s exekúciami, na aký majetok môže exekútor siahnuť, a naopak, čo nesmie podliehať exekúcii? Aj toto sú otázky, na ktoré hľadali odpovede sociálni terénni pracovníci - účastníci tréningu, ktorý sa realizoval v spolupráci so Združením mladých Rómov a Rómskeho inštitútu. Praktické skúsenosti, stratégie a návody na riešenie konkrétnych situácií ponúkol účastníkom skúsený exekútor JUDr. Jozef Kožík, ktorý vedie exekútorský úrad v Bratislave.

Prednášky pre deti zo ŠZŠ – v súvislosti s realizáciou preventívnych aktivít, sme v spolupráci s policajnou preventistkou kpt. J. Šmondrovou zrealizovali dňa 16.10.2014 na ŠZŠ a v priestoroch mestskej obývačky dňa 6.11.2014, sériu prednášok na tému: „Formy zneužívania detí“. Problematika zneužívania detí je citlivou, ale stále aktuálnou témou súčasnosti. Nedostatočná informovanosť ľudí ako aj detí, však zvyhodňuje páchatel'a a jeho obeť stavia do nevýhodnej pozície. Riešenie nachádzame nielen v trestnej represii voči páchatel'ovi, ale najmä v širokej prevencii a informovanosti. Najdôležitejšia je výchova k sebaúcte cez poznanie, že každý má právo rozhodovať sám, že rozoznávanie pocitov a dotykov je veľmi dôležité, že máme právo povedať NIE! Cieľom prednášky bolo poukázať na rôzne formy zneužívania, na jeho následky a ako sa brániť prípadne ako a komu ohlásiť problém.

Mikuláš pre najmenších – dňa 5.12.2014 sme zavítali do nultého ročníka na II. ZŠ na Ul. M.R. Štefanika a za deťmi do I. ročníka ŠZŠ, aby sme ich mohli prekvapiť a obdarovať mikulášskymi darčekom, ktoré sme získali od sponzora Coop jednota Žarnovica. Deti nám najskôr zarecitovali a zaspievali, pre uja Mikuláša (sponzora) vymaľovali obrázky Mikuláša, čerta a anjela. Radosť a prekvapenie v ich detských očiach bola neopísateľná, o to väčšia bola aj naša radosť, že sa nám podarilo spríjemniť deťom mikulášsky deň aj vďaka sponzorovi Coop Jednote.

Vianočná kapustnica – Vianoce nemusia byť pre každého šťastné a veselé, hlavne pre sociálne slabých a bezdomovcov. Terénni sociálni pracovníci vďaka Mestskému úradu Žiar nad Hronom, odbor starostlivosti o občana sa postarali dňa 22.12.2014 o spríjemnenie vianočnej atmosféry pre ľudí, ktorí to najviac potrebujú. Vianočnú kapustnicu si tak mohli vychutnať aj sociálne odkázaní ľudia. Mesto Žiar nad Hronom poskytlo finančné prostriedky na charitatívnu akciu, vďaka ktorým terénni sociálni pracovníci mohli nakúpiť ingrediencie na vianočnú kapustnicu, ktorú ochotne uvarili v MŠ na Ul. A. Kmeťa 11 Žiar nad Hronom. Kapustnicu terénni sociálni pracovníci rozdávali tým najchudobnejším a nie len kapustnicu... . Anjeli nežijú len v nebi, ale aj tu medzi nami. Svedčí o tom skutočnosť, že súkromné fyzické osoby podarovali prostredníctvom terénnych sociálnych pracovníkov veľmi zachovalé hračky pre najmenšie deti z chudobných rodín, aby aj oni prežili čaro krásnych Vianoc. Ani sociálna kuratela a jej pracovníci nezabudli, že Vianoce sú plné lásky a porozumenia. Sociálna kurátorka p. Štefanová napiekla pre detičky medovníky, ktoré všetkým veľmi chutili a priblížili im vôňu Vianoc.

Všetkým tým, ktorí sa postarali o to, aby všetci mali šťastné Vianoce, patrí srdečná vďaka!

Prednáška o závislostiach – v spolupráci s p.J. Kolárom, odborníkom na drogové závislosti, sme v mesiaci december 2014 realizovali prednášku pre deti, ktoré dlhodobo majú problém s užívaním omamných látok (fetovanie toluénu). Pán Kolár na prednáške poukázal na riziká a následky spojené s užívaním omamných látok a motivoval deti k efektívnemu využívaniu voľného času. Prednáška sa uskutočnila v priestoroch mestskej obývačky. V súvislosti s odstránením a zmiernením tohto problému úzko spolupracujeme aj so sociálnou kuratelou a členmi OH.

Zhrnutie aktivít TSP za rok 2015

Požiar na Šašovskom Podhradí – Pre rómsku rodinu na Šašovskom Podhradí Nový rok nezačal šťastne. Dňa 9.1.2015 v ich obydli vypukol požiar, ktorý spôsobil rodine obrovskú škodu. Našťastie však nie stratu na životoch. Rodina prišla o obydlie v ktorom bývali, zhorelo im do tla úplne všetko: nábytok, ošatenie, doklady, potraviny... Aby toho nebolo málo, požiar čiastočne zasiahol obydlie aj ďalšej rodiny, ktorá bývala v ich blízkosti. Našťastie v druhej rodine požiar nespôsobil tak rozsiahlu škodu ako rodine u ktorej požiar vypukol. Plamene ohňa zasiahli v druhej rodine strechu ich obydli a z časti horel aj interiér domácnosti. Terénni sociálni pracovníci ihneď po zistení nešťastia ponúkli rodinám pomoc. Vyhlásili zbierku šatstva a vybavenia do domácnosti, ktorá však nebola úspešná, a preto oslovili charitu vo Zvolene, kde p. Galová rodinám poskytla okrem šatstva aj nábytok, deky, potraviny a vybavenie do domácnosti. Terénni sociálni pracovníci rodinám pomohli získať jednorazovú finančnú výpomoc z MsÚ mesta Žiar nad Hronom, na pokrytie aspoň základných vecí ako je vybavenie dokladov totožnosti. Taktiež požiadali za rodiny o humanitárnu pomoc z MPSVaR. Aspoň týmto spôsobom sa snažili zmierniť utrpenie a nešťastie rodín, ktoré v zúfalstve nedúfali, že im niekto pomôže znova postaviť sa na nohy.

Spolupráca so soc. kuratelou – terénni sociálni pracovníci aj tento rok pokračujú v spolupráci so sociálnou kuratelou a snažia sa spolu s ďalšími zainteresovanými subjektmi

hľadať optimálne riešenie pri vzniknutých problémoch v sociálne slabých a problémových rodinách. Mnohí si myslia, že sociálna kuratela zasahuje až vtedy, keď je nutné represívne opatrenie. Pravdou však je, že cieľom sociálnej kurately je predchádzať takýmto opatreniam a snažiť sa o prevenciu, sanáciu rodiny a riešenie problému so zapojením rodiny, školy a iných subjektov. Preto sa terénni sociálni pracovníci zúčastnili pracovného stretnutia na UPSVaR, kde medzi pozvanými boli zástupcovia školy, pracovníčka MsÚ, sociálny kurátor a rodiny v ktorých dlhodobo pretrvávajú problémy. Na tomto stretnutí sa stanovili návrhy, ciele a úlohy na elimináciu problémov.

Zápis detí do I. ročníkov – aj tento rok tak, ako po iné, terénni sociálni pracovníci v spolupráci s odborom školstva sa zamerali na sociálne slabé rodiny, ktoré majú deti v predškolskom veku a ich ratolesti čoskoro by mali nastúpiť do školských lavíc od septembra 2015. Pani Adriana Giláňová z MsÚ odbor školstva poskytla TSP zoznam detí, ktoré sa mali zúčastniť zápisu do I. ročníka. Tieto rodiny viackrát navštívili a pripomenuli im termín zápisu, zdôraznili im nutnosť účasti na zápise a tiež objasnili rodinám postihy v prípade ich neúčasti na zápise. S týmito rodičmi treba dlhodobejšiu komunikáciu a celkovú soc. prácu. Tí rodičia, ktorí sa nezúčastnili prvého termínu zápisu, prostredníctvom TSP boli opäť informovaní o náhradnom termíne zápisu, ktorý sa uskutoční v dňoch od 2.3.2015 do 5.3.2015 v čase od 08:00 hod – do 13:30 hod. na IV. ZŠ.

Medzinárodný deň Rómov – dňa 24.4.2015 o 14. hod. v priestoroch MsKC v Žiari nad Hronom, terénni sociálni pracovníci zorganizovali nultý ročník kultúrneho podujatia pri príležitosti Medzinárodného dňa Rómov s názvom: Čo mi chceš povedať? (So mange kames te phenel?). Cieľom tohto podujatia bolo poukázať na významné rómske osobnosti, ktoré by mohli byť pozitívnym vzorom pre širokú verejnosť, priblížiť verejnosti rómsku históriu, kultúru a jej tradície, gastronómiu a zároveň cieľom akcie bolo aj odbúravanie stereotypov a predsudkov, zmiernenie napätia medzi minoritou a majoritou. V rámci kultúrneho programu vystúpili talentovaní žiaci zo ŠZŠ pod vedením p. učiteľky Mgr. Pudišovej a p. vychovateľky Bahnovej, ktorí si pripravili krásne recitácie, rómske piesne a pásmo rómskej svadby. Medzi účinkujúcimi bola aj Ingrid Lacková, ktorá predniesla prózu, ďalej účinkovala rómska kapela Gypsi Žiarband, nadaný spevák Zoltán Goral a gitarista, spevák Miroslav Kakúr. Kultúrne podujatie bolo spojené s galériou významných rómskych osobností a s ochutnávkou tradičnej rómskych jedál. Na podujatí sme privítali aj hostí – poslanec MsZ Ing. M. Žurav, Bc. M. Šimegová MsÚ a Ing. M. Minárová vedúca odboru, ktorí nás potešili svojou účasťou a pozreli si pripravený program a ochutnali rómske kulinárske špeciality.

Pamätník - pri príležitosti Medzinárodného Dňa Rómov terénni sociálni pracovníci spolu s deťmi so ŠZŠ a ich p. učiteľkami, navštívili pamätník venovaný rómskym obetiam z druhej svetovej vojny, ktorí zahynuli rukou fašistov. Spolu s pracovníkmi KC položili na pamätník veniec, zapálili sviečku a uctili si ich pamiatku. Deťom sme pripomenuli a objasnili prečo a za akých okolností vznikol tento Deň Rómov a nabádali sme ich k tomu, aby nezabudli na tragickú udalosť z obdobia druhej svetovej vojny, ale tiež na svoju identitu, kultúru, tradície a bohatú históriu rómskeho národa.

Záver

V priestoroch kancelárie TSP a ATSP je klientom poskytované predovšetkým sociálne poradenstvo. Pri riešení konkrétnej problémovej situácie klient musí aktívne spolupracovať, aby hlavný podiel na riešení danej situácie bol na ňom, aby potom on sám vedel ako v budúcnosti reagovať a samostatne riešiť svoje problémy.

Odbornou a profesionálnou činnosťou TSP a ATSP každý deň prispievajú k zvyšovaniu právneho vedomia občanov v nepriaznivej životnej situácii, zlepšeniu ich sociálnych podmienok, aby aj títo občania mali možnosť žiť aj keď v chudobných, ale v dôstojných podmienkach. Správnou motiváciou a poukazovaním na zodpovednosť prispievajú aj k tomu, že táto skupina obyvateľov si následne uvedomuje, že vlastným pričinením dokáže zlepšiť svoje spoločenské postavenie a zmeniť svoj život.

V Slovenskej republike existuje približne 700 komunít, v ktorých je možné životné podmienky označiť za nedôstojné a neprimerané. Obyvatelia týchto komunít (asi 200 000 ľudí) trpia materiálnym nedostatkom a sociálnou depriváciou a celkovo výrazne zníženými životnými príležitosťami. Vzhľadom na túto situáciu je potrebné zvýšiť efektivitu realizovaných opatrení v oblasti sociálnej práce a služieb starostlivosti.

Na základe doterajších skúseností s realizáciou projektu a na základe doposiaľ dosiahnutých hodnôt uvedených ukazovateľov môžeme konštatovať, že projekt má všetky predpoklady, aby ďalej pokračoval. O tom, či bude projekt pokračovať kontinuálne alebo s pauzou, nám poskytne relevantnú informáciu riadiaci orgán projektu – implementačná agentúra pravdepodobne až v mesiaci september – október 2015. V prípade pauzy bude projekt prerušený, všetky aktivity pozastavené a vytvorené pracovné pozície zrušené (terajším zamestnancom TSP a ATSP skončí pracovný pomer a budú sa musieť hlásiť na príslušnom ÚPSVaRe ako nezamestnaní).

Zámer pokračovania Národného projektu Terénna sociálna práca v obciach bol schválený Komisiou pri Monitorovacom výbore pre OP Ľudské zdroje dňa 20. apríla 2015. Určená pracovná skupina pracuje na finalizácii žiadosti o finančný príspevok na projekt.

Všetko, čo robíme, je iba kvapka v mori, ale keby sme to nerobili, tá kvapka by tam chýbala.

(Matka Tereza)